

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

1927.

Személy

Szerző: Bodó Béla

Cím: Budapest Quartier Latin-je akar lenni

az elhanyagolt Lágymányos

Forrás:

Pesti Napló

3n
(Hely)

1927. 11. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Ol)

Budapest Quartier Latin-je akar lenni az elhanyagolt Lágymányos

Pocsolya, sár, üres telek csöndes vidéki romantikája
öt percre a Kálvin tértől

(Saját tudósítónktól.) A Kálvin-téri szökőkútól jobbra-balra csilingelnek a villamosok. A sok uccatorkú téren hullámszik az emberáradat, autók túlköln, kocsis hoppszik — a közlekedési rendőröknek elég dolguk van. Nagy üzletek, fényes kirakatok... A Kálvin tér hangos és él; hangos és él a Vámház körút is, amelynek hidhoz érő végénél kocsik torlódnak meg egymás mögött.

A híd átkarolja a szürkén hömpölygő Dunát, — öt perenyi út az geész — a Kálvin tér zibongó zaja és lármája után csönd fogad. Még az előkelő Gellért-szálló előtt néhány ember; a Horthy Miklós úton — Lágymányos főuccáján — robog a villamos, aztán csönd borul mindenre, halotti csönd. Lágymányos, ennek a sokarcú Budapestnek szelíd leányábrázata alszik itt a Gellérthegy lábánál.

Itt villanegyed — ott pocsolya

A gellérthegyi barlangkapolna előtt két öreg asszony imádkozik csöndesen. Amott húzódik a műegyetem, s előtte, ahol a rakpart lába ázik a Dunában, mélysarú föld, vagy por, az időjárás szerint.

A műegyetem mögött kietlen gödör-seb-helyes, mocsár-pocsolyás óriás telek, amely egyhangúan húzódik le az összekötő hidig. Itt, ezen a telken akarta felépíteni a kultuszminister az új egyetemi épületeket s kérte a fővárostól az óriási telek feltöltését. A tervet nem akarta elfogadni a főváros tanácsa, megváltoztatására mégis feltétlen szükségük van a lágymányosiaknak.

Feltétlenül szükségük van, mert ettől várják és még most is várják (minden eddigiek ellenére), hogy virágzásnak induljon a fejlődésben megakadt Lágymányos.

Mert Lágymányos — a növekvő Budapest egyik legfontosabb terjeszkedő helye — elakadt a fejlődésben. Jobboldalán kiépült a főváros egyik legszebb villanegyede: a mányoki úti és a ménési úti — a többi részek fejlődését mintha megfojtották volna, 1910-től kezdve a háború első évéig hirtelen új paloták emelkedtek, öt-hat emelet magasak a Lágymányos egyes pontjain, a szomszédságukban most korhadt fakerítéses telkek ásitóznak. Ki nem kövezett pocsolyás uccák nyúlnak el hosszan, amelyeknek szélére, közepére — itt-ott mintegy taláalomra — beleszúrtak egy-egy modern palotát, amelyeket újra és újra beépítetlen telkek egész hosszú sora választ el egymástól.

Paloták és barakok szomszédsága

A Horthy Miklós utat — Lágymányos főuccáját — a hídtól kezdve gyönyörű házak szegélyezik. Aztán a Horthy Miklós út beleszakad egy hatalmas »grundba«. A háromszögű »grund« messzire kiterjed: itt-ott meztelen tűzfal sokemeletes ház ácsorog rajta: a házakat össze-vissza építették: ablak bámul a tűzfalra és tűzfal néz farkasszemet az ablakkal. A Kenkey úton, a Villányi úton nem megy villamos — minek is? — öt perenyire a hídtól és tíz perenyire a centrumnak számító Kálvin tértől egy esomó mállottfalú barak gubbaszt, amelynek tőszomszédságában ötszáz néhány városi kislakás épül most.

Mennyi lehetőség, mennyi kiaknázatlan hely és munkaalkalom. A Lágymányos felett, melyet jobbról a hegy ölel, másfelől a víz, mérgezetlen és tiszta a budai levegő. A fővárosnak egymásután következő óriási telkei várnak méltázza jobb sorsukra mindenfelé.

A lágymányosiak, az alvó városrész csendes lakói, tele vannak feltétlenül meghallgatást követelő panasszal. A panasz jogos és ebben süríthető össze: haladéktalanul meg kell menteni Lágymányost.

Budapestnek nem éri meg?

A panaszok közül első a most legaktuálisabb: a lágymányosi egyetemi építkezés. Erre az építkezésre szüksége van a Lágymányosnak, ezer okból. És itt átadjuk a szót Reitzer Emilnek, törvényhatósági bizottsági tagnak, a keletföld-lágymányosi polgári kör társelnökének:

— Egész Lágymányos közönsége elhibázottnak tartja a főváros tanácsának azt a döntését, amelylyel elvetette Klebelsberg kultuszminister lágymányosi

mányosi egyetemi építkezésének ajánlatait. Mit kellett volna csinálni? Feltölteni a műegyetem mögött húzódo, parlagon heverő moosaras telket, hogy felépüljön egy világvárosi intézmény.

— Most Szeged és Debrecen versenyeznek a kultuszminiszter tervéért. Ha Debrecennek, Szegednek megéri a terv a költségeket (és megér mindent, hiszen olvastuk a *Felvilágosító* és *Művelődés* az egymásra licitálást), *Budapestnek miért nem éri meg?* Hiszen ha csak a rajongó lágymányosi beszélne belőlem, ez az építkezés akkor is kell, — kell Budapesnek. Egyetem az egyetem mellé.

— Minden lágymányosi örült, mikor a kultuszminiszter felvetette ezt a tervet. Hiszen itt áll már a műegyetem, ide akarták az élettani intézetet és úgy gondoltuk, hogy ezáltal Lágymányos *egyetemi városrész lesz*, kifejezetten egyetemi városrész, amolyan budai *Quartier Latin*. Hogy mit jelentene nekünk ennek a tervnek a megvalósulása? *Munkát, forgalmat, pénzt — gyorsuló fejlődést*. Mert az épülő egyetemhez újabb lakások kellenek és így kedvet kapna az *építkezési vállalkozás*. Megindulna az elhanyagolt városrendezés és a Lágymányosnak meggyorsulna a vérkeringése. A munkások munkát kapnának, a kereskedők, iparosok rendeléseket és munkát.

— Alelnöke vagyok az Országos Kereskedő és Iparos Szövetségnek, jogom van a lágymányosi kereskedők és iparosok nevében beszélni, akiket a városrész mozdulatlansága szinte megbénít. Most a lágymányosi iparos- és kereskedőtársadalomnak állandóan kettős konkurenciával kell küzdenie: *a szomszéd üzlet és műhely konkurenciájával és a Kálvin tér, a belső Budapest konkurenciájával*. Ha itt megindul a vérkeringés, a kereskedők, az iparosok mind jól járnak.

— *A talajfeltöltésről* Lágymányos nem mondhat le semmiképpen, már csak azért sem, mert ezt a területet úgyis fel kell tölteni már csak *egészségi okokból* is. A lágymányosiaknak életkérdés az egyetemi építkezés megindítása és *Lágymányos közönsége fel fogja emelni a szavát azért, hogy a saját érdekében a miniszter első elgondolása érvényesüljön*.

A híd

Ez röviden az a sok között, ami állandóan foglalkoztatja a lágymányosiakat. A második dolog, amiről szintén sok szó esik és amiről szintén rengeteget tárgyalnak: *a híd*. A sokszor tervbevett hidépítés. A híd a Boráros térről az Elevátor tőszomszédságából indulna el, hogy átölelje a Dunát és itt a Műegyetem utolsó épületén túl torkolna a Lágymányosba. A lágymányosiak már készen tartják a híd

bejáratánál a szélesre kitért *Verpeléti uccát*, amely a tervezett híd vonalát a *Horthy Miklós útig* vonná meg. A híd, ez az álom, állandóan kíséri a lágymányosiakat és erről beszél, mint egyikéről a legfontosabb lágymányosi problémának Reitzer Emil.

— Az egyetemi építkezés mellett — mondja — az új Boráros téri hídra van legnagyobb szüksége lágymányosnak. Ez a híd ép olyan jelentőségű volna, mint Széchenyi István Lánchídja, amely egybeforrasztotta a régi Pestet és a régi Budát. *Az új boráros-téri hídnak a modern Pestet a modern Budával kell összejorrasztania* és ezen a hídon kell és fog tovább haladni a főváros fejlődésének iránya Kelenföld-Lágymányos felé.

— A helyzet ugyanis az, hogy a Ferenc József-híd már a nagy vásárcsarnok állandóan emelkedő forgalma miatt is teljesen túl van terhelve. Az új hídra szükség van, hiszen most a pesti és budai lakosság nagy tömegének *óriási kerülőt kell tennie*, hogy a Duna túlsó oldalán elintézhesse ügyes-bajos

dolgait. Lágymányosnak most csak egyetlenegy helyen van kijárata Pest felé, a Ferenc József-hídon. *Ezért állnak százzszámra beépítetlenül a telk. k.* Mert hiszen ott, ahol majdnem nyílegyenes útvonal húzódik a kijárás, a híd felé, a Horthy Miklós úton, ott kiépült a városrész. A többi rész azonban szinte izolálva van a belső Budapesttől. Mindaz tehát, ami az egyetemi építkezési munkálatokkal kapcsolatban áll, *szükségesen áll a felépítendő híddal kapcsolatban*.

— Mi, lágymányosiak egyáltalán nem értjük, hogy ugyanakkor, amikor 50 vagy még több milliárd költséggel fölépítették a Széchenyi-fürdőt, megvették 60 milliárdért a Margitszigetet, miért nem lehet tenni valamit a Lágymányos fejlesztésének érdekében.

A híd és az egyetemi építkezés, ez a két első helyen álló kívánságuk a lágymányosiaknak, akik mindenáron Budapest egyik legszebb részét akarják felépíteni a most üresen ásitó telkeken.

A jogos kívánságok és panaszok hosszú sora még hátra van, olyan jogos kívánságok, amelyeknek teljesítését nem lehet elodázní és olyan panaszok, amelyek feltétlenül orvoslást követelnek.

Bodó Béla